

Ochrana osobních údajů

zákon č. 101/2000 Sb.

Základní pojmy

- **osobním údajem** je jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitého subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu
- **citlivým údajem** je osobní údaj vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuální životě subjektu údajů a jakýkoliv biometrický nebo genetický údaj subjektu údajů
- **anonymním údajem** je takový údaj, který buď v původním tvaru nebo po provedeném zpracování nelze vztáhnout k určenému nebo určitému subjektu údajů,
- **subjektem údajů** je fyzická osoba, k níž se osobní údaje vztahují,
- **zpracováním osobních údajů** je jakákoliv operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Zpracováním osobních údajů se rozumí zejména shromažďování, ukládání na nosiče informací, zpřístupňování, úprava nebo pozměňování, vyhledávání, používání, předávání, šíření, zveřejňování, uchovávání, výměna, třídění nebo kombinování, blokování a likvidace

3

Působnost zákona

- Zákon se vztahuje na osobní údaje, které zpracovávají státní orgány, orgány územní samosprávy, jiné orgány veřejné moci, jakož i fyzické a právnické osoby, pokud tento zákon nebo zvláštní zákon nestanoví jinak.
- Zákon se vztahuje na veškeré zpracovávání osobních údajů, ať k němu dochází automatizovaně nebo jinými prostředky.
- Zákon se nevztahuje na zpracování osobních údajů, které provádí fyzická osoba výlučně pro osobní potřebu.
- Zákon se nevztahuje na nahodilé shromažďování osobních údajů, pokud tyto údaje nejsou dále zpracovávány. Dále se zákon nevztahuje na nahodilé shromažďování osobních údajů v rozsahu nezbytném pro výkon nezávislého povolání, které není živností ani jiným podnikáním podle zvláštních zákonů, které stanoví povinnost mlčenlivosti.

2

- **shromažďováním osobních údajů** systematický postup nebo soubor postupů, jehož cílem je získání osobních údajů za účelem jejich dalšího uložení na nosič informací pro jejich okamžité nebo pozdější zpracování
- **uchováváním osobních údajů** udržování údajů v takové podobě, která je umožňuje dále zpracovávat
- **blokováním osobních údajů** vytvoření takového stavu, při kterém je osobní údaj určitou dobu nepřístupný a nelze jej jinak zpracovávat
- **likvidací osobních údajů** se rozumí fyzické zničení jejich nosiče, jejich fyzické vymazání nebo jejich trvalé vyloučení z dalších zpracování
- **správce** každý subjekt, který určuje účel a prostředky zpracování osobních údajů, provádí zpracování a odpovídá za něj. Zpracováním osobních údajů může správce zmocnit nebo pověřit zpracovatele, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak
- **zpracovatelem** každý subjekt, který na základě zvláštního zákona nebo pověření správcem zpracovává osobní údaje podle tohoto zákona
- **zveřejněním osobních údajů** osobní údaj zpřístupněný zejména hromadnými sdělovacími prostředky, jiným veřejným sdělením nebo jako součást veřejného seznamu
- **evidencí** nebo **datovým souborem** osobních údajů (dále jen „datový soubor“) jakýkoliv soubor osobních údajů uspořádaný nebo zpřístupnitelný podle společných nebo zvláštních kritérií
- **souhlasem** subjektu údajů svobodný a vědomý projev vůle subjektu údajů, jehož obsahem je svolení subjektu údajů se zpracováním osobních údajů

4

Práva a povinnosti při zpracování osobních údajů

- Správce je zejména povinen:
  - stanovit účel zpracování osobních údajů
  - stanovit prostředky a způsob zpracování OÚ
  - zpracovat pouze pravdivé a přesné informace
  - zpracovat údaje jen za účelem, pro který byly shromážděny
  - nesdružovat osobné údaje
- Správce může zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem subjektu údajů

5

Osobní informace poskytované v rámci nabízení obchodu

- Provádí-li správce nebo zpracovatel zpracování osobních údajů za účelem nabízení obchodu nebo služeb subjektu údajů, lze pro tento účel použít jméno, příjmení a adresu subjektu údajů, pokud tyto údaje byly získány z veřejného seznamu nebo v souvislosti se svojí činností jakožto správce nebo zpracovatele. Správce nebo zpracovatel však nesmí uvedené údaje dále zpracovávat, pokud s tím subjekt údajů vyslovil nesouhlas. Nesouhlas se zpracováním je nutné vyjádřit písemně. Bez souhlasu subjektu údajů nelze k uvedeným údajům přiřazovat další osobní údaje.
- Správce, který zpracovává osobní údaje podle předchozího odstavce, může tyto údaje předat jinému správci pouze za splnění těchto podmínek:
  - a) údaje subjektu údajů byly získány v souvislosti s činností správce nebo se jedná o zveřejněné osobní údaje,
  - b) údaje budou využívány pouze za účelem nabízení obchodu a služeb,
  - c) subjekt údajů byl o tomto postupu správce předem informován a nevyjádřil tímto postupem nesouhlas.
- Jiný správce, kterému byly předány údaje podle předchozího odstavce, nesmí tyto údaje předávat jiné osobě.
- Nesouhlas se zpracováním podle předchozího odstavce písm. c) musí subjekt údajů učinit písemně. Správce je povinen informovat každého správce, kterému předal jméno, příjmení a adresu subjektu údajů, o tom, že subjekt údajů vyslovil nesouhlas se zpracováním.
- Za účelem vyloučení možnosti, že jméno, příjmení a adresa subjektu údajů budou opakovaně použity k nabídce obchodu a služeb, je správce oprávněn dále zpracovávat pro svoji vlastní potřebu jméno, příjmení a adresu subjektu údajů přesto, že subjekt údajů vyslovil nesouhlas podle prvního odstavce.

7

- Správce musí poučit subjekt údajů poučit o právech a povinnostech plynoucí ze zákona
- Správce je povinen jednou za kalendářní rok poskytnout informace o osobních údajích

6

Citlivé údaje § 9

- Při zpracování osobních údajů správce a zpracovatel dbá, aby subjekt údajů neutrpěl újmu na svých právech, zejména na právu na zachování lidské důstojnosti, a také dbá na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života subjektu údajů
- Subjekt údajů musí být při udělení souhlasu informován o tom, pro jaký účel zpracování a k jakým osobním údajům je souhlas dáván, jakému správci a na jaké období. Existenci souhlasu subjektu údajů se zpracováním osobních údajů musí být správce schopen prokázat po celou dobu zpracování. Správce je povinen předem subjekt údajů poučit o jeho právech podle zákona
- Souhlas není třeba, za podmínek daných zákonem

8

Oznamovací povinnost § 16

- Ten, kdo hodlá jako správce zpracovávat osobní údaje nebo změnit registrované zpracování podle tohoto zákona, s výjimkou zpracování uvedených v zákoně, je povinen tuto skutečnost písemně oznámit Úřadu před zpracováváním osobních údajů.
- Oznámení musí obsahovat tyto informace:
  - a) identifikační údaje správce, u fyzické osoby, která není podnikatelem, jméno, popřípadě jména, příjmení, datum narození a adresu místa trvalého pobytu, u jiných subjektů obchodní firmu nebo název, sídlo a identifikační číslo, pokud bylo přiděleno, a jméno, popřípadě jména, a příjmení osob, které jsou jejich statutárními zástupci,
  - b) účel nebo účely zpracování,
  - c) kategorie subjektů údajů a osobních údajů, které se těchto subjektů týkají,
  - d) zdroje osobních údajů,
  - e) popis způsobu zpracování osobních údajů,
  - f) místo nebo místa zpracování osobních údajů,
  - g) příjemce nebo kategorie příjemců,
  - h) předpokládaná předání osobních údajů do jiných států,
  - i) popis opatření k zajištění ochrany osobních údajů podle § 13 zákona.

9

Další ustanovení zákona

- Likvidace osobních údajů
- Ochrana práv subjektů
- Náhrada nemajetkové újmy a škody
- Úřad pro ochranu osobních údajů

11

Další povinnost vyplývající z novely zákona

- Správce nebo zpracovatel je povinen zpracovat a dokumentovat přijatá a provedená technicko-organizační opatření k zajištění ochrany osobních údajů v souladu se zákonem a jinými právními předpisy.

10

Právo na informace

Právo na informace

- „Vláda lidu bez informací pro lid nebo prostředků k jejich získání není ničím než prologem k frašce či tragédii, možná k oběma“ (James Madison)
- Je součástí Listiny základních lidských práv a svobod jakou součástí práva politického
- Východiskem je zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

13

Základní pojmy

- **Žadatelem** je každá fyzická i právnická osoba, která žádá o informaci.
- Možností dálkového přístupu je přístup k informaci neomezeného okruhu žadatelů pomocí telekomunikačního zařízení (například prostřednictvím sítě Internet).
- Zveřejněnou informaci je taková informace, která může být vždy znovu vyhledána a získána, zejména vydaná tiskem nebo na jiném nosiči dat umožňujícím zápis a uchování informace, vystavená na úřední desce, s možností dálkového přístupu nebo umístěná ve veřejné knihovně.
- Doprovodnou informaci je taková informace, která úzce souvisí s požadovanou informací (například údaj o její existenci, původu, počtu, důvodu odepření, době, po kterou důvod odepření trvá a kdy bude znovu přezkoumán, a dalších důležitých rysech).

15

Základní principy zákona

- Povinné subjekty x žadatelé
- Povinný subjekt:
  - státní orgány
  - orgány územní samosprávy
  - veřejné instituce hospodařící s veřejnými prostředky
  - subjekty s rozhodovací pravomocí v oblasti veřejné správy
- Zákon se nevztahuje na poskytování osobních údajů

14

Poskytování informací

- Na základě žádosti
- Zveřejněním – zákon ukládá povinným subjektům, aby zveřejnili na místě všeobecně přístupném stanovený okruh informací a umožnily pořízení jejich kopie
- **Povinnost odkázat na zveřejněnou informaci**
  - Pokud žádost směřuje k poskytnutí zveřejněné informace, může povinný subjekt co nejdříve, nejpozději však do sedmi dnů, místo poskytnutí informace sdělit žadateli údaje umožňující vyhledání a získání zveřejněné informace.
  - Pokud žadatel trvá na přímém poskytnutí zveřejněné informace, povinný subjekt mu ji poskytne.

16

Okruh informací, které nelze poskytnout

- např. utajované skutečnosti
- obchodní tajemství
- majetkové poměry
- informace o probíhajícím trestním řízení
- o rozhodovací činnosti soudů

17

Hrazení nákladů

- Povinné subjekty jsou v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s vyhledáváním informací, pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli.
- Žadateli musí být na jeho žádost potvrzena předpokládaná výše úhrady nákladů.
- Povinný subjekt může podmínit vydání informací zaplacením úhrady nebo zálohy.
- Úhrada je příjmem povinného subjektu.

19

Žádost o poskytnutí informace

- Podává se ústně nebo písemně
- Podání je dnem doručení
- Žádost musí být posouzena a vyřízena do 15 dnů (tento termín je možné posunou maximálně o 10 dnů ze závažných důvodů)
- Proti rozhodnutí je možné podat odvolání dle správního řádu (o odvolání je nutné rozhodnout do 15 dnů)

18

Výroční zpráva

- Každý povinný subjekt musí vždy do 1. března zveřejnit výroční zprávu za předcházející kalendářní rok o své činnosti v oblasti poskytování informací podle zákona.
- Výroční zpráva musí obsahovat údaje stanovené zákonem (§ 18)

20